

Det endimensionale Danida

Offentliggjort som blog på www.u-landsnyt.dk/blog/51/det-endimensionale-danida

Det ville være en gevinst for udvikling og debat om udvikling, hvis Danida erkendte, at alt kan ses fra flere sider og på flere måder.

På et Danida-indkaldt NGO-træf for nogle år siden spurgte jeg en Danida-funktionær: ”Hvorfor er ingen af fadderskabsorganisationerne med på det her møde?” ”Fordi de ikke har forpligtet sig over for civilsamfundsstrategien.” ”Jamen, var det så ikke en idé at indkalde dem og spørge dem hver især, hvorfor de ikke har det?” ”Det ved jeg ikke, hvad jeg skal svare på.” Samtalen sluttede, funktionæren var ikke forberedt på spørgsmålet.

Retten og pligten til at deltage i udviklingsdebat bør naturligvis omfatte alle, der på nogen måde forholder sig til emnet, hvad enten det er venskabsforeninger eller handelsorganisationer foruden ingeniører, seniorer, håndværkere, læger og alle de andre uden grænser og alle de andre i det hele taget.

Replikskiftet på NGO-træffet minder desværre så rigeligt om flere bevægende beretninger, som både dagspressen og www.u-landsnyt.dk har lagt spaltepads til over længere tid, om udefrahyrede evalueringer, og hvor det mildt sagt faldt svært for Danida at tage pænt imod de andre aktørers guldkorn. Jeg husker den tysk-amerikanske filosof Herbert Marcuse, der brugte udtrykket ”det endimensionale menneske” om hende, der kun har én forestilling kørende i hovedet om meningen med tilværelsen og ikke magter at ønske det anderledes, fordi enhver forestilling om anderledeshed svækkes, som tiden går.

I dele af Vestafrika har man en årtusindlang tradition for dilemmaeventyr, folkelige fortællinger, hvor hovedpersonerne ikke lever lykkeligt til deres dages ende, men hvor hver fortælling munder ud i et spørgsmål, som tilhørerne efterfølgende diskuterer ud fra, ofte i timevis: ”Hvem af de tre skal hun vælge?”, ”Skal han frelse sin kone eller sin mor?”, ”Hvilket af dyrene er det klogeste?” – Svaret er aldrig indlysende.

Dilemmaeventyrerne er med til at fastholde den forestilling hos vestafrikanerne, at der er flere måder at opfatte tilstande og hændelsesforløb på og flere mulige konklusioner. Det er nærliggende at formode, at disse eventyr og diskussionerne om dem bidrager til accept af andre etniske grupper og i det hele taget til accept af mangfoldighed – det er værd at minde om, at lande som Benin og Burkina Faso (hvor dilemmaeventyr er udbredt) er nogle af Afrikas fredeligste, på trods af at de rummer over 50 folkeslag fordelt på henh. 7 og 13 mill. mennesker.

Når nu det kan sandsynliggøres, at accept af, for ikke at sige glæde over mangfoldighed bidrager markant til fredelig sameksistens, hvorfor hænger Danida så fast i det endimensionale i forhold til både evalueringer og strategier? Fredelig sameksistens er normalt en fordel, hvis man ønsker udvikling. Og ordet civilsamfund bringer normalt tanken hen på noget mangfoldigt, på en broget verden, på 100 blomster, der blomstrer.

Civilsamfundsstrategien er faktisk efter overtegnedes beskedne mening en genial opfindelse; men hvis opfinderen Danida også selv tror på den, hvorfor er institutionen så bange for at lade den konfrontere med andre synspunkter, jf. det indledende replikskifte? Det skærper bevidstheden om et begreb, hvis man jævnligt konfronteres med et eller flere alternativer. Den anden vej rundt bliver et begreb fjernt og tåget, hvis diskussionen er fraværende. Er der ikke nogen, der kunne sætte ord på, hvilke alternativer der findes til civilsamfundsstrategien? Den burde lægge op til livlige diskussioner blandt os alle frem for duknakkede accept fra nogle og tavs trækken på skulderen fra resten. Den diskussion, der har kørt på www.u-landsnyt.dk om landbrugsudvikling, er et fint eksempel på, hvordan en bred vifte af synspunkter kommer frem, og man bliver klogere for hvert indlæg.

Den franske filosof Pierre-Joseph Proudhon skrev til den tyske filosof Karl Marx: ”Lad os få en god og ærlig polemik! Lad os byde hver protest velkommen og opfordre til modsigelse! Lad os aldrig betragte et spørgsmål som afsluttet! Selv når vi har brugt vort sidste argument, må vi om nødvendigt begynde igen med vid og ironi.”

I stedet for at tilslutte sig mangfoldighedsvisionen valgte Marx det endimensionale. Hvem er glad for det i dag?